

## הַלְבוֹת מְלָכִים וּמִלְחָמוֹת פָּרָק ו

א. אֶחָד מִלְחָמַת מִצְוָה, וְאֶחָד מִלְחָמַת הָרְשׁוֹת מִמֶּנִּין כּוֹהֵן לְדַבֵּר אֶל הָעָם בְּשַׁעַת הַמִּלְחָמָה, וּמוֹשְׁחִין אוֹתוֹ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה; וְזֶה הוּא הַנִּקְרָא מְשׁוּחַ מִלְחָמָה.

ב. שְׁנֵי פַעַמִּים, מְדַבֵּר מְשׁוּחַ מִלְחָמָה אֶל הָעָם: אֶחָת בְּסִפּוֹר בַּעַת שְׂיוּצָאִין, קֹדֶם שִׁיעֲרֻכוּ הַמִּלְחָמָה אוֹמֵר אֲלֵיהֶם "מִי-הָאִישׁ אֲשֶׁר-נָטַע כָּרֶם, וְלֹא חָלְלוֹ" (דְּבָרִים כו,); כְּשִׁישְׁמַע דְּבָרֵי, יַחְזֹר מִעֲרֻכֵי הַמִּלְחָמָה. וְאַחַת בְּעֲרֻכֵי הַמִּלְחָמָה, אוֹמֵר "אֶל-תִּירָאוּ וְאֶל-תַּחֲפֹזוּ" (דְּבָרִים כג,).

ג. בַּעַת שְׁעוֹרְכִין הַמַּעֲרֻכוֹת, וְהֵם קְרוּבִים לַהֲלָחֵם, מְשׁוּחַ מִלְחָמָה עוֹמֵד בְּמָקוֹם גְּבוּהָ, וְכָל הַמַּעֲרֻכוֹת לִפְנָיו; וְאוֹמֵר אֲלֵיהֶם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, אַתֶּם קְרֻבִים הַיּוֹם לַמִּלְחָמָה עַל-אִיבֵיכֶם; אֶל-יֵרֶךְ לִבְכָּכֶם, אֶל-תִּירָאוּ וְאֶל-תַּחֲפֹזוּ וְאֶל-תַּעֲרָצוּ מִפְּנֵיהֶם. כִּי ה' אֱלֹהֵיכֶם, הִזְלִיךְ עִמָּכֶם לַהֲלָחֵם לָכֶם עִם-אִיבֵיכֶם, לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם" (דְּבָרִים כג-ד). עַד כָּאן, מְשׁוּחַ מִלְחָמָה אוֹמֵר; וְכוֹהֵן אַחֵר תַּחֲתָיו, מְשַׁמֵּיעַ לְכָל הָעָם בְּקוֹל רֹם.

ד. וְאַחֵר כֶּךָ אוֹמֵר מְשׁוּחַ מִלְחָמָה "מִי-הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּנָה בֵּית-חֶדֶשׁ וְלֹא חֲנָכוֹ, יִלָּךְ וַיָּשָׁב לְבֵיתוֹ: פֶּן-יָמוּת, בַּמִּלְחָמָה, וְאִישׁ אַחֵר, יַחֲנֹכְנוּ. וּמִי-הָאִישׁ אֲשֶׁר-נָטַע כָּרֶם, וְלֹא חָלְלוֹ יִלָּךְ, וַיָּשָׁב לְבֵיתוֹ: פֶּן-יָמוּת, בַּמִּלְחָמָה, וְאִישׁ אַחֵר, יַחֲלִלְנוּ. וּמִי-הָאִישׁ אֲשֶׁר-אַרְשׁ אִשָּׁה, וְלֹא לָקַחָהּ יִלָּךְ, וַיָּשָׁב לְבֵיתוֹ: פֶּן-יָמוּת, בַּמִּלְחָמָה, וְאִישׁ אַחֵר, יִקְחָנָהּ" (דְּבָרִים כה-ז). עַד כָּאן, מְשׁוּחַ מִלְחָמָה מְדַבֵּר; וְהַשּׁוֹטֵר, מְשַׁמֵּיעַ לְכָל הָעָם בְּקוֹל רֹם.

ה. וְאַחֵר כֶּךָ מְדַבֵּר הַשּׁוֹטֵר מַעֲצָמוֹ וְאוֹמֵר, "מִי-הָאִישׁ הִירָא וְרֹךְ הַלֵּב . . ." (דְּבָרִים כח,); וְשּׁוֹטֵר אַחֵר, מְשַׁמֵּיעַ לְכָל הָעָם. וְאַחֵר שְׁחוּזְרִין כָּל הַחוּזְרִין מִעֲרֻכֵי הַמִּלְחָמָה, מְתַקְּנִין אֶת הַמַּעֲרֻכוֹת, וּפּוֹקְדִין שָׂרֵי צְבָאוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם.

ו. וּמַעֲמִידִין מְאַחֲרֵי כָּל מַעֲרָכָה וּמַעֲרָכָה, שּׁוֹטְרִים חֲזָקִים וְעֲזִים, וְכַשִּׁילִין שְׁלִבְרֻזֵּל בִּידֵיהֶם; וְכָל הַמִּבְקֵשׁ לַחֲזֹר מִן הַמִּלְחָמָה הָרְשׁוֹת בִּידֵן לַחֲתוֹךְ אֶת שׁוּקִיו, שֶׁתַּחֲלַת נְפִילָה נִסָּה.

ז. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים שְׂמַחֲזִירִין אֲנָשִׁים אֵלּוּ מִעֲרֻכֵי הַמִּלְחָמָה, בַּמִּלְחָמַת הָרְשׁוֹת. אָבֵל בַּמִּלְחָמַת מִצְוָה הַכֹּל יוֹצֵאִין, אֶפְלוֹ חֶתֶן מַחֲדָרוֹ וְכֻלָּה מַחֲפָתָה.

ח. אֶחָד הַבּוֹנֶה בֵּית לִישִׁיבָתוֹ, וְאֶחָד הַבּוֹנֶה בֵּית הַבָּקָר, בֵּית הָעֲצִים, בֵּית הָאוֹצְרוֹת הַזֵּאִיל וְרֹאזֵי לְדִירָה. וְאֶחָד הַבּוֹנֶה, וְאֶחָד הַלּוֹקֵחַ, וְאֶחָד שֹׁנֵתֵן לוֹ בַּמִּתְנָה, אוֹ הַיּוֹרֵשׁ הָרִי זֶה חוּזֵר. אָבֵל הַבּוֹנֶה בֵּית שַׁעַר אֲכַסְדָּרָה וּמִרְפֶּסֶת, אוֹ בֵּית שְׂאִין בּוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת עַל אַרְבַּע אַמּוֹת, אוֹ הַגּוֹזֵל בֵּית הָרִי זֶה אֵינוֹ חוּזֵר.

ט. אֶחָד הַנוֹטֵעַ כָּרֶם, וְאֶחָד הַנוֹטֵעַ חֲמֹשֶׁה אֵילָנֵי מֵאֲכָל, וְאֶפְלוֹ מִחֲמֹשֶׁת מִיָּנִי מֵאֲכָל. אֶחָד הַנוֹטֵעַ, וְאֶחָד הַמִּבְרִיךְ אוֹ הַמִּרְכִּיב הַבִּרְכָּה וְהַרְכָּבָה שֶׁהִיא חֲכִיבָת בְּעֶרְלָה. אֶחָד הַלּוֹקֵחַ, וְאֶחָד הַיּוֹרֵשׁ, וְאֶחָד שֹׁנֵתֵן לוֹ בַּמִּתְנָה. אָבֵל הַנוֹטֵעַ אַרְבַּעַת אֵילָנֵי מֵאֲכָל, אוֹ חֲמֹשֶׁה אֵילָנֵי סָרֵק, אוֹ שְׁגֹזֵל כָּרֶם אֵינוֹ חוּזֵר עָלָיו. וְכֵן כָּרֶם שְׁלֹשָׁנִי שֶׁתִּפִּין, אֵין חוּזֵרִין עָלָיו.

י. אֶחָד הַמְּאַרֵס אֶת הַבְּתוּלָה, וְאֶחָד הַמְּאַרֵס אֶת הָאֵלְמָנָה, וְכֵן אִם נְפִלָה לוֹ יְבָמָה; אֶפְלוֹ חֲמֹשֶׁה אַחִים, וּמֵת אֶחָד מֵהֶן כָּלֶן

חוזרין. קדש אשה מעכשו לאחר שנים עשר חדש, ושלם הזמן במלחמה חוזר ובא לו.

יא. המחזיר את גרושתו, והמאיר אשה האסורה לו, כגון אלמנה לכוהן גדול, גרושה וחלוצה לכוהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, בת ישראל לממזר ולנתינ אינו חוזר.

יב. כל אלו שחוזרין מערכי המלחמה כששומעין את דברי הכוהן חוזרין, ומספקין מים ומזון לאנשי הצבא, ומתקנין את הדרכים.

יג. ואלו שאין יוצאין לערכי המלחמה כל עיקר, ואין מטריחין אותם לשום דבר בעולם הבונה בית וחנכו, והנושא ארוסתו או שיבם, ומי שחלל כרמו אין יוצאין, עד תם שנה: שנאמר "נקי יהיה לביתו, שנה אחת, ושמה, את-אשתו . . ." (דברים כד, ה). מפי הקבלה למדו, שיהיה נקי שנה בין לבית שקנה, בין לאשה שנשא, בין לפרם שהתחיל לאכל פריו.

יד. כל השנה בלה, אין מספק מים ומזון, ולא מתקן דרך, ולא שומר בחומה, ולא נותן לפסי העיר, ולא יעבר עליו שום דבר: שנאמר "לא יצא בצבא, ולא יעבר עליו לכל-דבר" (דברים כד, ה) לעבר עליו בשני לאוין, לא לצרפי העיר ולא לצרפי הגדוד.

טו. בנה בית והשפירו לאחרים, והקדים לו שכרו הרי זה כמי שחנכו. נתן לו שכרו לאחר שנים עשר חדש, הרי הוא כמי שלא חנכו עד עתה.

טז. בנה בית, ונתן בו חפציו, ונעל עליהם אם היה צריך לבטל על שמירתן, הרי זה כמי שחנכו והתחיל לישב בו; ואם אינן צריכין לישב ולשמרן, הרי זה כמי שלא חנכו. וכל הבונה בית או נטע פרם, בחוצה לארץ אינו חוזר עליהן.

יז. "מי-האיש הירא ורך הלבב" (דברים כח) כמשמעו, שאין בלבו כוח לעמד בקשרי המלחמה. ומאחר שיכנס אדם בקשרי המלחמה, ישען על מקוה ישראל ומושיעו בעת צרה, וידע שעל יחוד השם הוא עושה מלחמה, וישים נפשו בכפו ולא יירא ולא יפחד, ולא יחשב לא באשתו ולא בבניו, אלא ימחה זכרם מלבו ויפנה מכל דבר למלחמה.

יח. וכל המתחיל לחשב ולהרהר במלחמה, ומבהיל עצמו עובר בלא תעשה, שנאמר "אל-ירך לבבכם, אל-תיראו ואל-תחפזו ואל-תערצו מפניהם" (דברים כג).

יט. ולא עוד, אלא שכל דמי ישראל תלויין בצוארו; ואם לא נצח ולא עשה מלחמה בכל לבו ובכל נפשו הרי זה כמי ששפך דמי הכל, שנאמר "ולא ימס את-לבב אחיו, כלבבו" (דברים כח). והרי מפרש בקבלה "ארור, עשה מלאכת ה' רמיה; וארור, מנע חרבו מדם" (ירמיהו מח, י).

כ. וכל הנלחם בכל לבו בלא פחד, ותהיה פונתו לקדש את השם בלבד מבטח לו שלא ימצא נזק ולא תגיעו רעה, ויבנה לו בית נכון בישראל, ויזפה לו ולבניו עד עולם, ויזפה לחיי העולם הבא: שנאמר "כי עשה-יעשה ה' לאדני בית נאמן, כי-מלחמות ה' אדני נלחם, ורעה לא-תמצא בך, מימיה . . . והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים, את ה' אלהיך" (שמואל